ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ЇХ РОЛЬ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

ORGANIZATIONAL-METHODICAL ASPECTS OF CASH ACCOUNTING AND THEIR ROLES IN MODERN ECONOMIC CONDITIONS

УДК 657

https://doi.org/10.32843/infrastruct37-105

Зінченко О.В.
к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту
Київський національний університет технологій та дизайну
Дідик Я.В.
студент
Київський національний університет технологій та дизайну

У статті досліджено економічну сутність та класифікацію грошових коштів для потреб бухгалтерського обліку, визначено чинники, що впливають на організацію обліку грошових коштів у процесі діяльності підприємства, узагальнено теоретичні засади обліку грошових коштів, з'ясовано основні сучасні проблеми обліку грошових розрахунків, які потребують вирішення. Проаналізовано, узагальнено зміст основних нормативних документів та спеціальної літератури за темою дослідження, уточнено сутність поняття грошових коштів, що виникає внаслідок господарських операцій в готівковій та безготівковій формах. Уточнено сутність та поняття грошових коштів як за національними, так і за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, узагальнено підходи до класифікації грошових коштів за різними ознаками, що сприятиме вирішенню проблем узагальнення інформації щодо грошових розрахунків залежно від цільових потреб користувачів.

Ключові слова: *грошові кошти, класифікація, економічна сутність, поняття, структура.*

В статье исследованы экономическая сущность и классификация денежных средств для нужд бухгалтерского учета, определены факторы, влияющие на организацию учета денежных средств в процессе деятельности предприятия, обобщены теоретические основы учета денежных средств, выяснены основные современные проблемы учета денежных расчетов, требующие решения. Проанализировано, обобщено содержание основных нормативных документов и специальной литературы по теме исследования, уточнена сущность понятия денежных средств, которая возникает вследствие хозяйственных операций в наличной и безналичной формах. Уточнены сущность и понятие денежных средств как по национальным, так и по международным стандартам бухгалтерского учета, обобщены подходы к классификации денежных средств по различным признакам, что будет способствовать решению проблем обобщения информации о денежных расчетах в зависимости от целевых потребностей пользователей.

Ключевые слова: *денежные средства, классификация, экономическая сущность, понятие, структура.*

The economic essence and classification of cash for accounting purposes are investigated, the factors influencing the organization of accounting of cash in the course of the enterprise activity are determined, the theoretical principles of accounting of cash are summarized, the basic modern problems of accounting of cash settlements that are solved are clarified. The content of the main normative documents and special literature on the topic of the research is analyzed and summarized; the essence of the concept of cash arising from economic transactions in cash and non-cash forms is specified. It clarifies the nature and concept of cash according to both national and international accounting standards, generalizes approaches to the classification of cash on different grounds, which will help to solve the problems of generalization of information on cash payments, depending on the target needs of users. It is advisable to present the general classification of funds in the accounting system in the context of several levels, where the main determinants are information and compliance with the task of management. The business of an entity depends on the proper organization of accounting for cash, since the basis of economic activity is transactions related to cash flows. Cash accounting problems and their solutions are relevant and important for all economic entities, since their financial activity depends on the reliability and timeliness of accounting. Establishing a proper cash accounting system involves the correct implementation and display of all stages of their movement, starting with regulatory requirements, filling in primary documents, generalization and systematization of information in the registers and ending with the preparation of reports. The organization of accounting of cash, in particular, business transactions related to cash flow of business entities is investigated. Actual and important problems of accounting of cash of economic entities, in particular their reliability and efficiency in accounting are examined. The systems of accounting of cash, namely the correctness of their implementation and reflection of all stages of the movement, starting from regulatory legal requirements, filling in primary documents, generalization and systematization of information in the registers and ending with the reporting. The analysis of the organization of carrying out cashless and cash settlement operations in accordance with the legal framework is carried out. The timeliness and correctness of documenting cash flow and settlement operations are analyzed. The timeliness and actual reflection in the documents and registers of accounting of the movement of funds in the cash desk of the enterprise and in the accounts in banking institutions are investigated. The procedures for compliance with the established rules for conducting cash transactions and settling payments between business entities are defined. The ways of improving the accounting of cash at the enterprise are offered.

Key words: *money, classification, economic essence, concepts, structure.*

Постановка проблеми. Більшість операцій, що відбуваються на підприємстві, пов'язана з придбанням, виробництвом і продажем товарів, робіт, послуг, отже, оплатою та одержанням грошових коштів та їх еквівалентів. Оскільки грошові кошти мають здатність обертатись, ступінь ризику помилок в обліку та контролю за цією ділянкою обліку є досить значним. Саме тому суттєвим завданням є підвищення якості обліково-аналітичної інформації як щодо окремих об'єктів обліку, так і щодо всієї системи обліку й звітності на підприємстві, що може бути забезпечено на базі таких фундаментальних якісних характеристик, як правдивість, точність, повнота, нейтральність, що формуються на основних принципах надання та розкриття обліково-аналітичної інформації.

Облік грошових коштів та належна його організація є суттєвими ланками у функціонуванні господарюючого суб'єкта, від яких залежать фінансова сталість та ділова активність загалом. Майже всі операції, що відбуваються на підприємстві, пов'язані з придбанням, виробництвом, реалізацією товарів і послуг, тобто з оплатою та одержанням грошових коштів, що є найбільш лік-

відними активами та беруть участь у різних етапах облікового циклу.

За участю грошових коштів на підприємстві відбувається процес акумуляції чинників виробництва, що гарантує кругообіг основного та оборотного капіталів. Саме наявність грошових коштів визначає, чи є підприємство платоспроможним, конкурентоспроможним, чи є ефективною вибрана стратегія діяльності, чи є можливим його подальший розвиток.

Актуальність представленої теми полягає в тому, що грошові кошти відіграють важливу роль у виробничо-господарській діяльності підприємства. Так, за допомогою грошових коштів підприємство в процесі своєї діяльності може закупляти сировину, основні засоби, нарощуючи обсяги виробництва продукції (виконання робіт і надання послуг), що за ринкової економіки є важливим, розраховуватись з працівниками з оплати праці. Однак для того, щоби підприємство мало можливість ефективно використовувати наявні у нього грошові кошти, слід належним чином організувати їх облік і здійснювати контроль за витрачанням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження ґрунтується на загальних наукових методах пізнання, принципах системного аналізу, теоріях ринкової економіки. Теоретичною та методичною основою роботи є вчення про наукові методи пізнання, фундаментальні праці вітчизняних та зарубіжних економістів, а також інші нормативні акти. Історія організації та методики обліку грошових розрахунків була об'єктом наукових досліджень багатьох вітчизняних науковців, таких як Ф.Ф. Бутинець, Н.В. Гавришко, М.І. Скрипник, І.В. Жиглей, Л.В. Івченко, В.В. Ковальова, О.А. Лаговська, С.Ф. Легенчук, Н.М. Малюга, Р.В. Романів, К.В. Романчук, та зарубіжних учених, зокрема В.Д. Андрєєва, Л.Ф. Жилінської, О.А. Заббарова, О.В. Лупікової, Т.М. Малькової, Я.В. Соколова, К.Ю. Циганкова, Л.А. Чайковської. Дослідження організації бухгалтерського обліку грошових коштів вивчається не лише вітчизняними, але й зарубіжними науковцями, серед яких можна виділити М.Т. Білуху, Н.Н. Грабова, В.О. Озерну, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка. Основні напрями вдосконалення організації обліку грошових коштів згадуються в роботах С.А. Палія, В.В. Томчука. Однак питання вдосконалення обліку грошових коштів є досить актуальним на сучасному етапі розвитку бухгалтерського обліку й потребує подальшого дослідження.

Постановка завдання. Наявні наукові праці є значним та важливим внеском до вдосконалення облікової системи грошових коштів. Проте є низка аспектів, які слід дослідити, зокрема економічна сутність грошових коштів, класифікація для облікових потреб, а також низка проблемних питань, що виникають в означеному спрямуванні, що є метою дослідження. Для досягнення означеної мети слід вирішити такі завдання:

– дослідження складу та структури грошових коштів з урахуванням положень міжнародних та вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку й фінансової звітності;

– аналіз положень міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та їх впливу на організацію обліку грошових коштів;

– дослідження правових аспектів регулювання грошових коштів в обліковій практиці суб'єктів господарювання;

– вивчення організаційно-методичних аспектів обліку грошових коштів, визначення напрямів удосконалення організаційно-методичних аспектів обліку грошових коштів на підприємстві;

– узагальнення підходів до інформаційного та організаційно-методичного забезпечення обліку грошових коштів.

Дослідження обліку грошових коштів дає змогу об'єктивно оцінити їх структуру та дотримання принципів ведення грошових розрахунків на підприємстві, а також визначити напрями їх покращення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Грошові кошти є найбільш ліквідною категорією активів, яка забезпечує підприємству найбільший ступінь ліквідності і, відповідно, свободу вибору. Грошові кошти – це початок та кінець господарсько-фінансового циклу. В процесі господарської діяльності підприємства грошові кошти в ході кругообігу переводяться в інші активи.

Процес здійснення процедури відображення в бухгалтерському обліку й розкриття інформації про грошові кошти у фінансовій звітності регламентує НП(С)БО1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2].

Грошові кошти визначені М(С)БО 7 «Звіт про рух грошових коштів» таким чином: «грошові кошти складаються з готівки в касі і депозитів до запитання» [4].

Визначення грошового потоку в М(С)БО 7 «Звіт про рух грошових коштів» є таким: надходження й вибуття грошових коштів та їх еквівалентів [4]. Використовуючи основні надбання вітчизняних та зарубіжних учених, можемо надати таке визначення: грошові кошти – це ті засоби, які можуть легко перетворюватись на інші матеріальні та нематеріальні цінності.

Усі визначення поняття «грошові кошти», що наведені в чинних нормативних документах, сформульовані таким чином, що лише перераховують складові цього поняття. Таке формулювання є досить недосконалим для потреб бухгалтерського обліку та потребує уточнення. На цьому наголошували дослідники, зокрема С.М. Остафійчук вважає, що оскільки грошові кошти є абсолютно ліквідними активами, то до цього поняття не завжди можна

віднести абсолютно всі залишки на рахунках у банках, тому що їх ліквідність може сильно відрізнятися від абсолютної [6, с. 216]. Слід підтримати думку автора, оскільки не всі кошти на рахунках в банках підприємство може використати в будь-який момент часу. Зокрема, якщо підприємство відкрило безвідзивний акредитив, то хоча ці кошти є його власністю, проте використати їх у будь-який момент на власні потреби воно не може, оскільки зобов'язалося перерахувати їх іншому підприємству, на користь якого відкрито цей акредитив. У зв'язку з цим такі кошти не можна вважати абсолютно ліквідними активами підприємства та відносити до грошових коштів.

Однак не можна зазначити, що до поняття «грошові кошти» варто включати тільки кошти на поточних рахунках, а кошти на інших рахунках у банках не варто включати. Так, кошти, що перебувають на чекових книжках, банківських картках, які також вважаються коштами на інших рахунках у банках, підприємство може використати в будь-який момент часу, тому вони також є абсолютно ліквідними та належать до грошових коштів підприємства. У зв'язку з цим точно визначити склад грошових коштів суб'єкта господарювання на практиці майже неможливо. Враховуючи зазначене, проаналізуємо підходи до трактування поняття «грошові кошти» в економічній літературі.

Більшість авторів трактує грошові кошти як активи підприємства (С.М. Остафійчук [6, с. 217], В.І. Єфіменко [7, с. 212]). Не можна не погодитися з такою думкою, оскільки вони справді можуть у будь-який момент часу бути використані для здійснення розрахунків, але таке визначення не відображає повністю сутність досліджуваного поняття.

Друга група авторів (Й.С. Завадський [8, с. 323], Г.В. Осовська [9, с. 235]) вважають грошові кошти доходами та надходженнями. Однак недоцільно застосовувати такий підхід, оскільки грошові кошти можуть виступати не тільки у формі доходів та надходжень, але й у формі витрат.

Окрім того, в економічній літературі можна побачити інші визначення грошових коштів.

Отже, можна виокремити три основні властивості грошових коштів. За допомогою грошових коштів можна придбати будь-який товар; через грошові кошти можна визначити ціну товару; грошові кошти є матеріалізацією загального робочого часу, закладеного в товарі.

Узагальнюючи вищевикладене, можемо констатувати, що грошові кошти є особливою категорією, яка завжди була найбільш актуальною в економічній думці, оскільки в процесі грошового руху значною мірою проявляються й реалізуються інтереси суб'єктів ринку. Через грошові кошти та їх функції кожен індивідуум реалізує свої потреби, тому грошова система визначає взаємозв'язок між виробництвом, обміном, розподілом та споживанням.

Значна кількість науковців звертає увагу лише на класифікацію грошових потоків, а не грошових коштів. Водночас грошові потоки є похідними від грошових коштів, характеризують рух останніх у процесі здійснення господарської діяльності підприємства.

Отже, класифікація грошових коштів є вихідним елементом для організації їх обліку, оскільки дає змогу структурувати їх відповідно до інформаційних потреб користувачів бухгалтерської інформації. Класифікація грошових коштів за наведеними ознаками має суттєве значення для аналізу фінансового стану суб'єкта підприємництва, здійснення інвентаризації та якомога раціональнішого відображення грошових коштів на рахунках бухгалтерського обліку.

Одним із напрямів удосконалення бухгалтерського обліку на підприємствах в умовах ринкової економіки є його орієнтація на Міжнародні стандарти. Це значно сприятиме підвищенню якості бухгалтерського обліку, дасть суб'єктам підприємництва певну самостійність у використанні обґрунтованої системи обліку грошових коштів і відображенні специфіки техніки й технології організації їх ефективного використання для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Важливу роль у досягненні економічного зростання відіграє чітко налагоджена система бухгал-

Таблиця 1

Класифікація грошових коштів підприємства

Класифікаційна ознака	Склад грошових коштів
Залежно від рахунку, на якому вони відображені	Грошові кошти в касі; на поточних рахунках; на валютному ринку; у підзвітних осіб.
За призначенням	Грошові для обороту; для спеціального призначення.
За місцем зберігання	Грошові кошти в банку; в касі; у підзвітних осіб.
Залежно від підходу до визначення обсягу грошових коштів	В широкому сенсі визначаються як грошові кошти, авансовані в майно підприємства; у вузькому сенсі – як частина оборотних активів, яка безпосередньо перебуває в грошовій формі.
Залежно від джерела утворення	Власні грошові кошти; позикові грошові кошти.
Залежно від натурально-речової форми	Готівка; безготівкові гроші.
Залежно від ступеня ділової активності	Активні; пасивні.
Залежно від функціонального призначення	Запас коштів, створений з певною метою.

терського обліку. Отже, в умовах ринку зростають роль та значення правильної організації обліку грошових коштів, вдосконалення методу їх обліку, розвитку теоретичних і практичних питань, проведення глибокого аналізу ефективності їх використання.

Важливим питанням є проблеми обліку грошових коштів, оскільки від достовірності та оперативності обліку залежать фінансова діяльність та звітність підприємства. Для забезпечення достовірної й точної інформації щодо руху коштів слід забезпечити чіткий, своєчасний та належний облік, що є можливим за вирішення питань, наведених у табл. 3.

Усі готівкові розрахунки підприємств і підприємців між собою і з громадянами проводяться згідно з Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні [5].

Згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку [3] грошові кошти є залишком засобів в національній та іноземній валюті, які перебувають на поточному рахунку в банку, валютному рахунку та інших рахунках у банках на території країни і за кордоном, а також на підприємстві в касі. Грошові кошти легко реалізуються в платіжні та грошові документи чи цінні папери.

Дослідження методичного забезпечення обліку готівкових коштів та організація касових операцій на підприємствах дають можливість виявити наявні недоліки з використанням організаційно-методичних засад здійснення облікового процесу (табл. 3).

Грошові розрахунки оформляються бухгалтерськими документами відповідно до законодавства України.

На сучасному етапі суттєвою проблемою обліку операцій з грошовими коштами є несвоєчасне, неповне та неправдиве відображення операцій у системі обліку, внаслідок чого виникають складнощі щодо визначення фактичного розміру коштів, наявних на підприємстві, оскільки вони неповністю або несвоєчасно оприбутковані. Це створює додаткові проблеми, зокрема відсутність інформації щодо руху грошових потоків, що унеможливлює результативно здійснювати керування капіталом і прогнозувати можливі збитки для підприємства.

Таблиця 2

Класифікація грошових коштів за В.В. Сопком

Класифікаційна ознака	Характеристика
За формою існування розрізняють готівкові та безготівкові грошові кошти	Готівкові грошові кошти – це грошові кошти у вигляді паперових грошей, монет, грошових знаків, файлів у пам'яті комп'ютера (якщо вони використовуються без прямого зв'язку з банківськими рахунками). Безготівкові грошові кошти – це грошові кошти на банківських рахунках, що використовуються для оплати, взаємних розрахунків шляхом перерахування з одного рахунку на інший. Готівка, як правило, використовується під час виплати заробітної плати, пенсій, стипендій (тобто під час утворення доходів населення), а також купівлі товарів та послуг у роздрібній торгівлі, розміщення коштів у банківських внесках (тобто під час витрачання доходів населення).
За видом валюти розрізняють грошові кошти в національній валюті та грошові кошти в іноземних валютах	Грошові кошти в національній валюті – це грошові кошти (як готівкові, так і безготівкові) у валюті, випущеній певною державою, яка переважно перебуває в обігу на її території. Грошові кошти в іноземній валюті – це грошові кошти (як готівкові, так і безготівкові), які перебувають в обігу та є законним засобом платежу на території відповідної іноземної держави (групи іноземних держав). Класифікація грошових коштів за видами валют має надзвичайно велике значення для управління залишком грошових коштів, оскільки дає змогу керівництву підприємства оперативно реагувати на зміну курсів іноземних валют відносно національної валюти.
За місцем зберігання	Грошові кошти в касі; грошові кошти на рахунках в банках; електронні гроші (залишки на депозитних платіжних картках та кошти на рахунках платіжних систем в Інтернеті). Така класифікаційна ознака має дуже велике значення для проведення інвентаризації грошових коштів.
За обмеженістю у напрямах використання	Необмежені у використанні – це грошові кошти, якими підприємство може розпоряджатися без жодних обмежень для ведення господарської діяльності. Обмежені у використанні – це грошові кошти, які підприємство може використовувати суворо за певним цільовим призначенням.
За ступенем ділової активності грошові кошти підприємства можуть бути розділені на активні гроші та пасивні гроші	До активної частини відносять грошові кошти, які беруть участь в обороті, використовуються як засіб платежу. Пасивні гроші не використовуються в господарському обороті, а резервуються для покриття певних потреб підприємства.
За місцем використання	Внутрішні гроші – гроші, пов'язані з виплатою заробітної плати та підзвітних сум працівникам, дивідендів акціонерам тощо. Зовнішні гроші – гроші, обумовлені фінансовими взаємовідносинами в процесі реалізації продукції (робіт, послуг), закупівлі сировини та матеріалів, сплати податків та платежів до позабюджетних фондів, отримання та повернення кредиту тощо.

Таблиця 3

Організаційні аспекти бухгалтерського обліку грошових коштів

№	Назва облікового процесу	Характеристика організаційно-методичних засад здійснення облікового процесу
1	Завдання бухгалтерського обліку грошових коштів	– Належна організація та своєчасне проведення безготівкових і готівкових розрахункових операцій відповідно до нормативно-правової бази; – своєчасне та правильне документування операцій щодо руху грошових коштів і розрахунків; – забезпечення належного зберігання грошових коштів та цінних паперів на підприємстві; – контроль щодо ефективного витрачання грошових коштів; – своєчасне та точне ведення розрахунків із дебіторами; – періодичне проведення інвентаризацій грошових коштів та дебіторської заборгованості; – належне забезпечення зберігання готівкових коштів за місцями їх находження, контроль їх цільового використання; – своєчасне й повне відображення в документах та регістрах бухгалтерського обліку руху коштів у касі підприємства та на рахунках у банківських установах; – суворе дотримання встановлених правил щодо ведення касових операцій та здійснення розрахунків між суб'єктами господарювання; – забезпечення своєчасності взаєморозрахунків задля унеможливлення появи штрафних санкцій.
2	Облікові проблеми щодо руху та наявності грошових коштів	– Визнання та класифікація грошових коштів; – їх правильне відображення у фінансовій звітності; – належна організація контролю процесу зберігання та використання грошових коштів; – оптимізація надходжень і виплат готівки та формування інформаційної бази даних для аналізу отриманих і втрачених вигід від вжитих заходів; – повнота та своєчасність відображення в системі обліку руху грошових коштів.
3	Недоліки організаційно-методичних засад здійснення облікового процесу	– Відсутність робочої інструкції для працівників бухгалтерії та працівників каси відповідно до встановленого порядку оформлення та видачі готівки з каси підприємства; – відсутність єдиного розробленого та затвердженого графіку роботи касира, що не сприятиме покращенню облікового процесу; – тривалий процес належного оформлення видаткових і прибуткових касових ордерів.

Проблемою обліку операцій з грошовими коштами є також ухилення від оподаткування шляхом використання позаоблікових грошових коштів. Наслідком цієї ситуації є неправильне відображення податкових стягнень та низка інших помилок, які можна виявити лише під час інвентаризації.

Для забезпечення дієвого контролю за рухом грошових коштів слід виконувати своєчасний контроль за надходженням і витратами грошових коштів. Доцільно створювати прогнозуючі показники на наступний рік, де будуть відображені розрахунок планового доходу від основної діяльності та витрати коштів у розрізі статей витрат. При цьому важливим є впровадження автоматизованого обліку грошових коштів, що забезпечить високу точність та правильність облікових даних, матиме вплив на підвищення продуктивності праці робітників.

Отже, для того щоби підвищити результативність процесу управління, можна застосовувати таку систему контролю, яка спроможна значно вплинути на діяльність суб'єкта підприємництва та виявити шляхи покращення його фінансового стану.

Висновки з проведеного дослідження. На підставі проведеного дослідження можна констатувати, що діяльність суб'єкта господарювання залежить від належної організації обліку грошових коштів, оскільки основою господарської діяльності є операції, пов'язані з рухом грошових коштів. Проблеми обліку грошових коштів та їх вирішення є актуальними та важливими для всіх суб'єктів господарювання, оскільки від достовірності та оперативності обліку залежить їх фінансова діяльність. Побудова належної системи бухгалтерського обліку грошових коштів передбачає правильність здійснення та відображення всіх етапів їх руху: від нормативно-правових вимог, заповнення первинних документів, узагальнення та систематизації інформації в регістрах до складання звітності.

На достовірно організованому бухгалтерському обліку грошових потоків суб'єктів господарської діяльності будується державне регулювання грошово-кредитних відносин, оскільки саме він є механізмом запобігання фінансовим махінаціям та правопорушенням.

Таким чином, належно й своєчасно організований бухгалтерський облік грошових коштів сприятиме дотриманню розрахункової та касової дисципліни, що підвищуватиме ефективність використання найбільш ліквідних активів підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що належним чином організована структура системи управління грошовими коштами на підприємстві сприятиме підвищенню ступеня фінансової та виробничої гнучкості підприємства,

покращить оперативне управління щодо збалансованості надходжень і видатків грошових коштів; підвищить обсяги продажу та оптимізації затрат за рахунок більших можливостей маневрування ресурсами підприємства; підвищить належну організацію облікової системи грошових коштів задля їх ефективного використання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30 листопада 1999 р. № 291 URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99 (дата звернення: 02.12.2019).
2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 7 лютого 2013 р. № 7 URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13 (дата звернення: 02.12.2019).
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: http://www.uazakon.com/document/fpart34/idx34446.htm (дата звернення: 02.12.2019).
4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» від 1 січня 2012 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_019 (дата звернення: 02.12.2019).
5. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Правління НБУ від 29 грудня 2017 р. № 148. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17 (дата звернення: 02.12.2019).
6. Остафійчук С.М. Грошові кошти та їх еквіваленти як об'єкти бухгалтерського обліку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2010. Спецвип. 29. Ч. 2.
7. Чебанова Н.В., Єфіменко Т.І. Фінансовий облік : підручник. Київ : Академія, 2007. 704 с.
8. Завадський Й.С. Менеджмент. Т. 1. 2-ге вид. Київ : Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1998. 542 с.
9. Осовська Г.В., Осовський О.А. Менеджмент організацій : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Кондор, 2007. 767 с.

REFERENCES:

1. Instruction on application of the Plan of accounts of accounting of assets, capital, liabilities and business transactions of enterprises and organizations dated 30.11.1999 № 291 Available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99 (accessed 02 December 2019).
2. NP(S)BO 1 "General Requirements to the Financial Statements" of 7.02.2013 No. 7 Available at: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13 (accessed 02 December 2019).
3. Plan of accounts of accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations, approved Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated November 30, 1999, No. 291. Available at: http://www.uazakon.com/document/fpart34/idx34446.htm (accessed 02 December 2019).
4. International Accounting Standards Account 7 "Report on cash flow movements" dated 01.01.2012. Available at: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_019 (accessed 02 December 2019).
5. On approval of the Regulation on conducting national currency cash transactions in Ukraine. Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine dated 29.12.2017 No. 148. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17 (accessed 02 December 2019).
6. Ostafiychuk S. M. (2010) *Ghroshovi koshty ta jikh ekvivalenty jak ob'jekty bukhghaltersjkogho obliku* [Cash and cash equivalents as objects of accounting].
7. Chebanova N. V., Jefimenko T. I. (2007) *Finansovyj oblik* [Financial Accounting]. Kyiv : Akademija. (in Ukrainian)
8. Zavadsjkyj J. S. (1998) *Menedzhment* [Management]. (2nd). Kyiv : Ukrajinsjko-finsjkyj instytut menedzhmentu i biznesu. (in Ukrainian)
9. Osovsjka Gh. V., Osovsjkyj O. A. (2007) *Menedzhment orghanizacij* [Management of organization]. Kyiv : Kondor. (in Ukrainian)

Zinchenko Olena
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Accounting and Audit
Kiev National University of Technology and Design
Didyk Yana
Student
Kiev National University of Technology and Design

ORGANIZATIONAL-METHODICAL ASPECTS OF CASH ACCOUNTING AND THEIR ROLES IN MODERN ECONOMIC CONDITIONS

The purpose of the article. The article deals with topical issues of the concept and classification of cash at the enterprise under the current conditions of management of business entities. The economic essence and classification of cash for accounting purposes are investigated, the factors influencing the organization of accounting of cash in the course of the enterprise activity are determined, the theoretical principles of accounting of cash are summarized, the basic modern problems of accounting of cash settlements that are solved are clarified.

The theoretical substantiation of the accounting of funds on the basis of the current regulatory legislation is studied. The fundamentals of organization and accounting of enterprise cash are considered. The concept of a cash object and its classification for accounting purposes are given.

Methodology. The content of the main normative documents and special literature on the topic of the research is analyzed and summarized; the essence of the concept of cash arising from economic transactions in cash and non-cash forms is specified.

Recent research and publications have been analyzed and the views of scholars on cash accounting, including the determination of their economic nature and classification for accounting purposes. The most widespread problems of accounting and cash flow management in a business environment are investigated and identified.

It clarifies the nature and concept of cash according to both national and international accounting standards, generalizes approaches to the classification of funds on different grounds, which will help to solve the problems of generalization of information on cash payments, depending on the target needs of users. It is advisable to present a general classification of funds in the accounting system in the context of several levels, where the main determinants are information and compliance with the task of management.

The analysis of the organization of carrying out cashless and cash settlement operations in accordance with the legal framework is carried out. The timeliness and correctness of documenting cash flow and settlement operations are analyzed. The timeliness and actual reflection in the documents and registers of accounting of the movement of funds in the cash desk of the enterprise and in the accounts in banking institutions are investigated. The procedures for compliance with the established rules for conducting cash transactions and settling payments between business entities are defined. The ways of improving the accounting of cash at the enterprise are offered.

Results. The business of an entity depends on the proper organization of accounting for cash, since the basis of economic activity is transactions related to cash flows. Cash accounting problems and their solutions are relevant and important for all economic entities, since their financial activity depends on the reliability and timeliness of accounting. Establishing a proper cash accounting system involves the correct implementation and display of all stages of their movement, starting with regulatory requirements, filling in primary documents, generalization and systematization of information in the registers and ending with the preparation of reports.

The organization of accounting of cash, in particular, business transactions related to cash flow of business entities is investigated. Actual and important problems of accounting of cash of economic entities, in particular their reliability and efficiency in accounting are examined.

Practical implications. The competitive economic environment has a significant impact on the formation and adoption of informed management decisions. The use of effective cash accounting techniques helps to improve the quality and timeliness of information. This will ensure effective control over the state of cash payments will help to reduce the risk of inefficient use of funds and strengthen the financial position and increase the rational use of funds by economic entities in rapidly changing market conditions.

Value/originality. The article investigates the organization and methodology of the cash accounting system, namely, the correctness of their implementation and reflection of all stages of the movement, starting with regulatory requirements, filling in primary documents, generalization and systematization of information in the registers and ending with reporting.